

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoE/97/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715205233
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6715205233.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedkyne senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a JUDr. Amy Odalošovej, v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45869464, zastúpeného JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou so sídlom v Bratislave, Martinčekova 13, IČO: 42174716, proti povinnému P. C., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom R. U. XXXX/X, XXX XX N., na vymoženie pohľadávky v sume 951,68 eur s príslušenstvom, v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Ďuricom, so sídlom Exekútorský úrad 960 01 Zvolen, Borovianska 17 pod spisovou značkou Ex 1533/15, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen číslo konania 5Er/168/2015-33 zo dňa 12.01.2016, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd podľa ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok) zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHDODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIAČNEJ, a.s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. IE-C/0112/0148 zo dňa 10.09.2013. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom oprávneného ako veriteľom a povinným ako dlžníkom dňa 6.11.2008, na základe ktorej si oprávnený uplatnil na rozhodcovskom súde svoj nárok je spotrebiteľskou zmluvou, preto na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník (ďalej len Občiansky zákonník) upravujúce spotrebiteľské zmluvy. Okresný súd poukázal aj na Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a na judikatúru Súdneho dvora EÚ. Konštatoval, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značný nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednaní je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ celkom zjavne nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný, a teda nie je spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie, preto žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

2. Proti predmetnému uzneseniu okresného súdu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odvolaní uviedol, že sa domnieva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia. Okresný súd ako exekučný súd predovšetkým nebol oprávnený posudzovať platnosť rozhodcovskej doložky a prekročil zákonný limit pre skúmanie žiadosti

o vydanie poverenia, ktorý pripúšťa výslovné znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z povahy veci nemožno priznať exekučnému súdu väčší rozsah vecnej preskúmvacej pôsobnosti, než akou v prospech interpretácie ustanovenia § 37 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní svedčia jazykové, logické, axiologické a systematické dôvody. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, preto oprávnený namieta prekážku rozsúdenej veci, ktorá bráni tomu, aby opätovne bola vec exekučným súdom posúdená. Z dôvodu nerešpektovania prekážky „res iudicata“ konaním súdu došlo podľa oprávneného k porušeniu článku 2 ods. 2 Ústavy SR. V rámci skúmania a posudzovania zákonných predpokladov pre vydanie poverenia pre súdneho exekútora nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Oprávnený ako právny nástupca Poštovej banky, a. s., bol povinný postupovať v súlade so zákonom č. 483/2001 Z.z. o bankách. Ustanovenie § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy zakotvovalo povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy s tým, že klientovi je daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku, pričom rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov zmluvných strán. Oprávnený v odvolaní ďalej namietal, že v dôsledku nepravnej aplikácie ustanovenia § 53 ods. 4. Občianskeho zákonníka, porušením § 153 ods. 1 O.s.p. a absencie akýchkoľvek dôvodov pre právne závery uvedené v rozhodnutí, považuje rozhodnutie exekučného súdu za arbitrárne, také ktorým sa oprávnenému odňala možnosť konať pred súdom. Zároveň sa súd prvej inštancie podľa oprávneného nijako nevyssporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy toho istého stupňa, nijako nezdôvodnil tento odlišný postup. Súd sa taktiež nevyjadril, akým iným spôsobom by si slabšia strana svoj osud v závažnej veci dokázala náležite naplánovať, ak by konanie prebiehalo na „štátnom“ súde. Oprávnený ďalej v odvolaní uviedol, že konštruovaním nového skutkového stavu bez účasti oprávneného a odňatím možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu, súd prvej inštancie uprel oprávnenému právo byť účastným na konaní, čím zasiahol do jeho práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Oprávnený taktiež namietal aplikáciu sekundárneho práva Európskej únie a judikatúry Súdného dvora EÚ súdom prvého stupňa. Uviedol, že nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu EHS č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou unijného práva, je aktom výlučne sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade nie interpretačný. Oprávnený namietal taktiež porušenie zásady právnej istoty a legitímnych očakávaní, keď exekučné súdy v skutkovo a právne obdobných veciach poverenia vydávajú i zamietajú. Postupom súdu došlo podľa oprávneného k neprijateľnému zvýhodňovaniu povinného pred exekučným súdom a naopak oprávnenému súd znemožnil uplatniť svoje právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Oprávnený na podporu svojho stanoviska citoval z viacerých rozhodnutí a nálezov Ústavného súdu SR. V závere odvolania oprávnený zdôraznil, že Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s., zriaďovateľ súdu, ktorý vydal exekučný titul, je členom záujmového združenia zapísaného v zozname vedenom MS SR a je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory s číslom SRS 001 v súlade s ust. § 73 ods. 5 Zákona o rozhodcovskom konaní. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zmenil tak, že vydá poverenie pre súdneho exekútora, prípadne aby rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

3. Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

4. Vo veci rozhodla vyššia súdna úradníčka Okresného súdu Zvolen. Zákonná sudkyňa predložila vec na rozhodnutie krajskému súdu s vyjadrením, že nemieni odvolaniu vyhovieť.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 379 CSP zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“) a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné ako vo výroku vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Odvolací súd, vychádzajúc z rozsahu a dôvodov odvolania, po preskúmaní uznesenia súdu prvej inštancie, aplikujúc ustanovenie § 387 ods. 1 CSP sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pričom konštatuje správnosť právnych úvah, na podklade ktorých súd prvej inštancie rozhodol.

7. Vychádzajúc z dikcie zákonných ustanovení Exekučného poriadku (§ 44 ods. 2) je zrejmé, že súd je povinný, a to v každom štádiu vedenia exekúcie, obzvlášť však pred vydaním poverenia pre súdneho exekútora, dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, predovšetkým, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Odvolacia námietka oprávneného, podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, neobstojí. Uvedené zákonné ustanovenia poskytujú exekučnému súdu zákonné zmocnenie v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) s tým, že v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí exekučný súd na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Vyslovený právny názor plne zodpovedá záverom obsiahnutým v judikáte Súdného dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010. Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách vyslovil, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 Smernice Rady 93/13 EHS a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom zabezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou. Odvolací súd poznamenáva, že totožný právny názor vyplýva aj z konštantnej judikatúry a početných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR v obdobných exekučných veciach (napr. sp. zn. 3MCdo 11/2010 z 26.09.2011, 3Cdo 146/2011 z dňa 13.10.2011). Ústavný súd SR výslovne judikoval, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. 11. 2011, č. k. I. ÚS 456-/2011-19)

8. Odvolací súd s poukazom na obsah odôvodnenia rozhodnutia exekučného súdu v konkrétnej veci odmieta argument odvolateľa poukazujúci na neprípustnosť aplikácie uvedenej Smernice Rady ES a judikatúry Súdného dvora ES, ktorý nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu zásadný, nakoľko exekučný súd v rozhodnutí aplikoval predovšetkým vnútroštátnu právnu úpravu dotýkajúcu sa spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa a na unijné právo poukázal len popodporne.

9. Neobstoja ani odvolacie dôvody oprávneného spochybňujúce postup súdu prvej inštancie s akcentom na údajné porušenie ústavne garantovaných práv oprávneného, ako účastníka konania, na spravodlivý súdny proces a na zachovávanie zásady rovnosti pred súdom. Exekučný súd k právnomu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve dospel na podklade listinných dôkazov predložených samotným oprávneným; odvolací súd tak poznamenáva, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere a Všeobecných obchodných podmienok a nie je tak možné konštatovať porušenie práva prístupu k vykonanému dokazovaniu oprávneného, ako účastníka konania. Rovnako nemá žiadne zákonné opodstatnenie argument oprávneného, že sa exekučný súd vo svojom rozhodnutí nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy toho istého stupňa. Rozhodnutia súdov toho istého stupňa nie sú pre súd totožného stupňa žiadnym spôsobom právne záväzné, naopak, ako už odvolací súd zdôraznil, judikatúra tak Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky v otázke oprávnenosti (v zmysle citovaného rozhodnutia ÚS SR č. k. I. ÚS 456-/2011-19 dokonca povinnosti) exekučného súdu skúmať platnosť a zákonnosť vydania rozhodcovského rozsudku, ako exekučného titulu v exekúcii, je ustálená a jednoznačná a táto je pre súd 1. stupňa, ako judikatúra súdov vyššieho stupňa, právne smerodajná.

10. Návrhom datovaným dňa 15.03.2015 sa oprávnený domáhal vykonania exekúcie na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktorým je Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s., spisová značka: IE-C/0112/0148 zo dňa 10.09.2013. Základný právny rámec nároku priznaného rozhodcovským rozsudkom bol nárok veriteľa z titulu poskytnutého úveru na základe Zmluvy o úvere č. 6004026608 zo dňa 06.11.2008, ktorej súčasťou boli Obchodné podmienky pre úver a Všeobecné obchodné podmienky. Súd prvej inštancie vzhľadom na vykonané dokazovanie - oboznámiac sa s obsahom predmetnej zmluvy,

vec správne právne posúdil, keď vychádzal pri rozhodovaní ako z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne, vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, svoje rozhodnutie zdôvodnil. Odvolací súd poznamenáva, že vyslovené stanovisko je plne konformné a v súlade s početnou judikatúrou Súdneho dvora ES (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08, C-40/08, C-227/08, C-76/10) dotýkajúcou sa problematiky spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa.

11. Rozhodcovská doložka koncipovaná v takom znení, ako vyplýva z čl. 9, bod 9. 2 Obchodných podmienok pre úver, podľa ktorého v prípade vzniku sporu a nedosiahnutia dohody sa zmluvné strany „dohodli“, že akékoľvek vzájomné spory vyplývajúce zo zmluvy o úvere alebo súvisiace s ňou, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik zmluvy o úvere, budú riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní, je neprijateľná a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka aj absolútne neplatná zmluvná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve. Takéto dojednanie celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to výrazne v neprospech spotrebiteľa, ktorý sa takouto „dohodou“ vopred vzdal svojho ústavného práva na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním. Neobstojí ani argumentácia oprávneného, že povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy obsahovala osobitná právna norma, konkrétne ustanovenie § 93b ods. 1 zák. č. 483/2001 o bankách. Bolo povinnosťou dodávateľa dôsledne rešpektovať okrem osobitnej právnej normy upravujúcej postavenie, práva a povinnosti bánk, aj ustanovenia osobitných právnych noriem, upravujúcich a zabezpečujúcich ochranu práv spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto zmluvného dojednania je skutočnosť, že táto podmienka celkom zjavne nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a spotrebiteľ tak nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy, a teda aj obsah rozhodcovskej doložky, vopred ovplyvniť. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že Všeobecné obchodné podmienky, ktoré oprávnený na základe výzvy exekučného súdu do spisu doložil, podľa čl. IV. označeného ako Prechodné a záverečné ustanovenia, bod 9 nadobudli platnosť 17. 12. 2008 a účinnosť dňa 1. 1. 2009, čo znamená, že neboli platné a účinné v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy č. 6004026608 zo dňa 6. 11. 2008.

12. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

13. Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie exekučného súdu podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správne potvrdil.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).